

залежність судової гілки влади. Європейські принципи судочинства виключають тиск з боку держави на правосуддя, однак, на жаль, у новому Законі відповідних змін немає, що, на нашу думку, є одним із найбільш значущих недоліків.

Позитивною зміною є те, що відповідно до положень нового Закону для отримання суддівської посади кожний повинен пройти конкурсний відбір, який проводить Вища кваліфікаційна комісія суддів України, що дає змогу зробити призначення суддів на посади більш прозорим, а також проведення переатестації судді, що дасть змогу зробити їх більш професійними.

Не менш цікавою зміною є надання можливості громадськості впливати на професіоналізм суддів, що має реалізовуватись завдяки регулярному оцінюванню суддів за участю громадських організацій в оцінюванні їхньої роботи під час розгляду справи.

Лише закріплення на законодавчому рівні нових норм ніяк не забезпечить їхньої практичної реалізації, оскільки необхідно передбачити дієвий механізм їхнього втілення на практиці. Адже лише реалізація заходів, закріплених Законом, дасть змогу посилити утвердження у суспільстві верховенства права, законності, прозорості та сприятиме відновленню довіри до суду і суддів.

Таким чином, від нового закону можна очікувати масового звільнення суддів, як тільки запрацює нова Вища рада юстиції. На жаль, новий закон зберіг можливість для політичного контролю за кар'єрою судді. Самі ж повинні бути пильними, щоб процес реформування відповідав потребам суспільства й узгоджувався з європейськими стандартами.

Список використаної літератури:

- 1) Конституція України від 28.06.1996 р. // Відом. Верхов. Ради України. -1996.-№30. -Ст. 141.
- 2) Закон України «Про очищення влади»// Відом. Верхов. Ради України 16.09.2014.- № 1682-УП
- 3) Закон України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» // Відом. Верхов. Ради України від 08.04.2014 № П88-VII
- 4) Закон України «Про забезпечення права на справедливий суд» // Відом. Верхов. Ради України від 12.02.2015 № 192-VIII
- 5) Формула судової реформи.- Центр Політико-правових реформ.- Роман Куйбіда.- 05 лютого 2015
- 6) Спідометр реформ// Електронне посилення: <http://eu.pravo.org.ua/>

Відмежування корупційних адміністративних правопорушень від злочинів

Какун В.В. - студентка навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ - **Юрковська Л.Г.**

На сьогоднішній день в Україні прийнято та діє певна кількість нормативно-правових актів, яким врегульовуються питання боротьби з корупцією, проте існує проблема розмежування адміністративних та кримінальних корупційних правопорушень, яку досліджують вчені: Д.М. Белов, Ю.М. Бисага, В.В. Галунько, Ю.В. Гридасов, І.А. Дьомін, А.А. Іванищук, О.О. Онищук, М.М. Палінчак, І.М. Різак, В.І. Чечерський.

Мета роботи полягає в тому, щоб на основі аналізу теорії адміністративного і кримінального права та чинного антикорупційного законодавства встановити критерії розмежування адміністративних та кримінальних корупційних правопорушень.

Корупція є вкрай негативним явищем, її суспільна небезпечність полягає у тому, що вона: підриває авторитет держави, завдає шкоди утвердженню демократичних основ

управління суспільством, побудові та функціонуванню державного апарату; суттєво обмежує конституційні права і свободи людини та громадянина, особливо пересічних громадян, які найбільше потерпають від корупції і не в змозі уникнути корупційного тягара, втрачають при цьому віру в демократичні засади суспільства і держави; порушує принцип верховенства права, цей перелік не є вичерпним.

Відповідно до Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» корупція - це використання особою наданих їй службових повноважень та пов'язаних з цим можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття обіцянки, пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка, пропозиція чи надання неправомірної вигоди такій особі або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень та пов'язаних з цим можливостей [2].

Цілком справедливою цьому аспекті є думка Г.М. Котовича, що антикорупційні заходи Європейського Союзу мають прогресивний характер і що наскільки буде якісним процес європейських антикорупційних стандартів в законодавство України як складової адаптації законодавства в цілому, настільки й буде правильним здійснення завдань, пов'язаних із необхідністю забезпечення відповідності адміністративного законодавства України європейським стандартам. Адже адміністративному законодавству належить основне місце у забезпеченні прав і свобод людини і громадянина, що органічно та нерозривно пов'язане з діяльністю виконавчої влади та інститутів державного управління. Саме його норми покликані забезпечити встановлення і розвиток демократичних відносин між громадянином і апаратом управління, які на сьогодні є критерієм оцінки внутрішньої та зовнішньої політики всіх держав світової співдружності [3, с. 208].

Відповідно до ч. 2 ст. 368 Кримінального кодексу України: «Одержання хабара у значному розмірі - карається штрафом від семисот п'ятдесяти до однієї тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від двох до п'яти років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років» [4].

У свою чергу, за порушення обмежень щодо одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб встановлено адміністративну відповідальність. Так, зокрема встановлено адміністративну відповідальність за порушення обмежень щодо використання службових повноважень і пов'язаних з цим можливостей одержання неправомірної вигоди у розмірі, що не перевищує п'яти неоподаткованих мінімумів доходів громадян, або у зв'язку з прийняттям пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб відповідно до вимог ст. 172-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Неправомірною вигодою слід розуміти грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, що їх без законних на те підстав обіцяють, пропонують, надають або одержують безоплатно чи за ціною, нижчою за мінімальну ринкову, без законних на те підстав. Мінімальний розмір такої вигоди не може перевищувати п'ятинеоподаткованих мінімумів доходів громадян. Предметом правопорушення є неправомірна вигода, розмір якої не може перевищувати п'яти неоподаткованих мінімумів доходів громадян (ч. 1). У свою чергу ч. 2 ст. 172-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення визначає, що порушення особою встановлених законом обмежень щодо використання службових повноважень та пов'язаних з цим можливостей з одержанням за це неправомірної вигоди у розмірі, що не перевищує ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або у зв'язку з прийняттям обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб - тягне за собою накладення штрафу від ста п'ятдесяти до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією незаконно одержаної неправомірної вигоди матеріального характеру.

З об'єктивної сторони правопорушення характеризується діянням у формі прийняття особою неправомірної вимоги. При цьому виконання або невиконання в інтересах іншої

особи будь-яких дій з використанням службового становища не є обов'язковою об'єктивною ознакою.

Суб'єктами правопорушення є особи, уповноважені на виконання функцій держави (зокрема судді) або місцевого самоврядування; особи, які прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; особи, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або особи, спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах приватного права незалежно від організаційно-правової форми. Із суб'єктивної сторони правопорушення характеризується умисною формою вини.

Стаття 6 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» передбачено обмеження щодо використання службового становища, а саме: забороняється використовувати свої службові повноваження та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди або у зв'язку з прийняттям обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб, зокрема: неправомірно сприяти фізичним або юридичним особам у здійсненні ними господарської діяльності, одержанні субсидій, субвенцій, дотацій, кредитів, пільг, в укладанні контрактів (зокрема на закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти); неправомірно сприяти призначенню на посаду особи; неправомірно втручатися в діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування або посадових осіб; неправомірно надавати перевагу фізичним або юридичним особам у зв'язку з підготовкою проектів, виданням нормативно-правових актів та ухваленням рішень, затвердженням (погодженням) висновків. Порушення цих вимог тягне за собою накладення штрафу від 50 до 150 та 150 до 500 неоподаткованих мінімумів доходів громадян [2, с. 70-71].

Податковим кодексом України встановлено, якщо норми інших законів містять посилання на неоподатковуваний мінімум доходів громадян, то для цілей їх застосування використовується сума в розмірі 17 гривень, крім норм адміністративного та кримінального законодавства щодо кваліфікації злочинів або правопорушень, для яких сума неоподаткованого мінімуму встановлюється на рівні податкової соціальної пільги, визначеної підпунктом 169.1.1 пункту 169.1 статті 169 розділу IV для відповідного року [6].

Станом на 1 січня 2015 року податкова соціальна пільга дорівнювала 609 грн. Тобто адміністративна відповідальність за ч. 2 ст. 172-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення, якщо немає інших складів злочину, встановлюється за отримання неправомірної вигоди, що не перевищує 47 050 грн. Іншими словами, виникає конкуренція норм кримінального і адміністративного права.

Відповідно до ст. 5 Кримінального кодексу України, закон про кримінальну відповідальність, що скасовує злочинність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, має зворотну дію у часі, тобто поширюється на осіб, які вчинили відповідні діяння до набрання таким законом чинності, зокрема на осіб, які відбувають покарання або відбули покарання, але мають судимість.

Таким чином, вступ в силу Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» від 7 квітня 2011 року, який вніс зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення, доповнивши його главою 13-А - «Адміністративні корупційні правопорушення» [7], а також Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» практично підняв нижню межу кримінальної відповідальності за ч. 2 ст. 368 Кримінального кодексу України, якщо немає інших складів злочину, до 47 050 грн.

Отже, за неузгодженості адміністративного і кримінального законодавства ми маємо казус, коли суспільно небезпечне корупційне діяння, передбачене ст. 368 Кримінального

кодексу України, формально не підпадає під кримінальну відповідальність, якщо сума незаконної винагороди не перевищує значного розміру.

У процесі проведення розмежування між корупційним діянням як адміністративним проступком та як злочином доходимо висновку, що основна відмінність корупційного правопорушення як адміністративного проступку та такого корупційного діяння, як хабарництво, полягає в тому, що для визначення діяння корупційним проступком достатньо того, що особа, яка уповноважена на виконання функцій держави, незаконно отримує в зв'язку з виконанням таких функцій матеріальні блага, послуги, пільги, тобто має місце прийняття даними особами матеріальних цінностей чи послуг матеріального характеру, то для хабарництва дана ознака не є основною для визначення діяння кримінально-карним злочином.

Список використаної літератури:

1. Корупція як негативне соціальне явище : шляхи її подолання в Україні та міжнародний досвід / [Белов Д. М., Бисага Ю. М., Палінчак М. М. та ін.]. - Ужгород : Ліра, 2004. - 64 с.

2. Закон України "Про засади запобігання і протидії корупції" від 07.04.2011 № 3206-VI // Відомості Верховної Ради України. - 2011. - № 40. - ст.404.

3. Котович Г. М. Загальноправова характеристика антикорупційних заходів Європейського Союзу [Електронний ресурс] / Г. М. Котович // Форум права. - 2010. - № 2. - С. 204-209. - Режим доступу: <http://www.N2buv.gov.ua/journals/FP/2007-2/07gvs.pdf>;

4. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 25-26. - ст.131.

5. Іванищук А.А. Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення в судах загальної юрисдикції: дис. ... канд. юрид. наук :- Запоріжжя, 2011. - 236 с.

6. Податковий кодекс України (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. - 2011. - № 13-14, № 15-16, № 17. - ст.112.

Кодекс України про адміністративні правопорушення (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради Української РСР. - 1984. - додаток до № 51. - ст.1122.

Особистий огляд як виняткова форма митного контролю

Негода К.О. - студентка навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ - **Юрковська Л.Г.**

Актуальність теми дослідження. Митний контроль є одним із основних засобів реалізації митної політики будь-якої держави. Як інститут митного права України він потребує розвитку у напрямку вирішення істотних суперечностей, що порушують системність митного законодавства. На сьогоднішній день, одним з проблемних питань є питання проведення митними органами особистого огляду громадян, що прямують через митний кордон України.

Метою даної роботи є аналіз особливостей проведення особистого огляду як різновиду митного огляду та виключної форми проведення митного контролю.

Згідно з ст. 24 Конституції України всі громадяни є рівноправними в своїх правах і свободах та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками [1].

Аналізуючи питання особистого огляду громадян на митниці можна дійти висновку, що принцип рівності громадян порушується і певним категоріям осіб, які займають